

Силабус курсу
Комплексна маршрутна практика

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність: 014.07 Середня освіта (Географія)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія)»
Кількість кредитів – 4
Рік підготовки, семестр – 4 рік, 7 семестр
Компонент освітньої програми: обов'язковий
Дні занять: згідно з розкладом занять
Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи
Мова викладання: українська

Керівники курсу

Контактна інформація к. геог.н., доц. **Заблоцький Богдан Володимирович**
Zablotskiy@ukr.net; 0352-43-61-54

Контактна інформація к. геог.н., доц. **Дем'янчук Петро Михайлович**
dempetrom@gmail.com 0352-43-61-54

Опис дисципліни

Метою комплексної маршрутної практики є закріплення і поглиблення набутих раніше теоретичних знань на практиці; засвоєння навиків ведення польових стаціонарних і маршрутних географічних спостережень; навчання методичним прийомам збору, обробки, аналізу, систематизації й узагальнення первинних матеріалів, умінь зіставляти власні спостереження з матеріалами навчальної і наукової літератури; розширення географічного кругозору майбутніх вчителів географії та підвищення їхніх професійних якостей.

Головне завдання практики: безпосереднє вивчення на місці різних типів і рангів територіально-виробничих комплексів (і їхніх частин) у межах економіко-географічних районів, розташованих у віддалених від університету регіонах країни, а також знайомство з особливостями природи і типовими ПТК, природокористуванням і природоохоронними проблемами досліджуваних районів.

ознайомлення з технологічними і економічними особливостями виробничої діяльності промислових і сільськогосподарських підприємств, їхньою територіальною організацією, а також з установами соціально-культурної сфери та управліннями охорони навколишнього природного середовища;

Навчальний контент

	Теми	Результати навчання
	Змістовий модуль 1. Підготовчо-консультаційний етап	
1	Тема 1. Об'єкт, предмет, мета та завдання комплексної маршрутної практики	<i>Знати маршрут і програму практики. Розуміти мету та завдання практики. Вміти здійснювати географічний аналіз об'єктів дослідження за типовими планами. Вміти аналізувати статистичну та картографічну інформацію, застосовувати методи математичної статистики та картографічного моделювання для відображення результатів досліджень. Вміти аналізувати фізико-географічні та соціально-економічні процеси та явища в межах об'єкту дослідження.</i>

2	Тема 2. Вимоги техніки безпеки та правила поведінки під час комплексної маршрутної практики	<i>Засвоїти правила поведінки та вимоги техніки безпеки під час маршрутного етапу практики. Вміти здійснити підготовку до облаштування побуту для ефективної реалізації маршрутного етапу практики.</i>
3	Тема 3. Попередній аналіз маршруту та об'єктів дослідження	<i>Знати маршрут практики. Володіти загальною фаховою інформацією про об'єкти перспективного польового дослідження.</i>
Змістовий модуль 2. Польовий етап		
5	Тема 4. Виробничі екскурсії на об'єкти промисловості та енергетики	<i>Знати технологічні процеси, зв'язки по сировині та готовій продукції. Вміти оцінити економічні, соціальні та екологічні аспекти функціонування підприємств. Вміти характеризувати природні ресурси як фактор для розвитку виробничої сфери.</i>
6	Тема 5. Виробничі екскурсії на підприємства сільського господарства	<i>Знати технологічні особливості виробництва в рослинництві і тваринництві. Вміти оцінити роль сільськогосподарських підприємств у валовому виробництві продуктів харчування та сировини для легкої промисловості. Вміти характеризувати природні умови та ресурси для розвитку сільського господарства.</i>
	Тема 6. Виробничі екскурсії на об'єкти транспортного господарства	<i>Знати структуру та класифікацію транспортних вузлів. Вміти оцінити інтенсивність руху на транспортних шляхах сполучення та пропускну здатність об'єктів транспортної інфраструктури.</i>
	Тема 7. Виробничі екскурсії на об'єкти рекреаційного господарства	<i>Знати природно-рекреаційні ресурси та основні історико-культурні об'єкти району досліджень. Вміти характеризувати природні умови та ресурси для розвитку рекреаційної галузі.</i>
	Тема 8. Польові дослідження форм розселення населення	<i>Знати основні населені пункти району дослідження. Вміти оцінити функціонально-галузеву структуру населених пунктів. Знати особливості розселення населення в різні історичні періоди. Знати особливості формування, чинники трансформації та шляхи вдосконалення функціонування систем розселення. Вміти аналізувати природні фактори, які впливають на архітектурно-планувальну організацію міських та сільських поселень.</i>
	Тема 9. Екскурсії на ключові природні ділянки (типові та унікальні ПТК, об'єкти природно-заповідного фонду)	<i>Знати фізико-географічні особливості регіону дослідження. Вміти здійснювати комплексний фізико-географічний опис конкретної території локального та регіонального рівня, орієнтуватися в проблемах охорони природи та раціонального використання природних ресурсів</i>
Змістовий модуль 3. Камеральний етап		
	Тема 10. Написання та оформлення звіту. Підготовка презентації.	<i>Вміти описувати, аналізувати, систематизувати, документувати зібраний матеріал, виконувати окремі завдання як складової частини колективного звіту про проходження практики та готувати презентаційні матеріали до захисту практики.</i>
	Тема 11. Представлення звіту. Захист практики.	<i>Вміти представляти результати, логічно вибудовувати доповідь за результатами проходження практики (звіту), аргументовано висловлювати свої думки та судження з конкретних питань, окреслених метою і завданнями практики</i>

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
ЗК 6	Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях
ЗК 10	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
ФК 2	Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні природних і суспільних територіальних комплексів
ФК 5	Здатність виконувати польові дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів, педагогічні дослідження, інтерпретувати отримані результати досліджень, застосовувати їх у професійній діяльності
ПРН 2	Знає елементи теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методи їх реалізації
ПРН 9	Вибирає і застосовує основні методики та інструменти, які є типовими для різних галузей географії, виконує стандартні виміри і спостереження основних параметрів географічного середовища
ПРН 14	Вміє самостійно вести польові природознавчі, фізико-географічні й суспільно-географічні дослідження.

Літературні джерела

1. Геренчук К. І., Раковська Е. М., Топчієв О. Г. Польові географічні дослідження. Київ : Вища школа, 1975. 248 с.
2. Заблоцький Б. В., Дем'янчук П. М. Методичні рекомендації до проходження комплексної маршрутно-практики для студентів першого освітнього ступеня (бакалавра) за галуззю знань 01 Освіта, спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія) : Навч. посібник. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. 50 с.
3. Корнус А. О., Корнус О. Г., Сюткін С. І., Данильченко О. С. Навчальна практика з географічних дисциплін : навч.-метод. посіб. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2018. 100 с.
4. Купач Т. Г., Дем'яненко С. О. Польові природничо-географічні дослідження територій: навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки «географія» та «освіта». Київ, 2017. 80 с.
5. Пістун М. Д. Основи теорії суспільної географії : навч. посібник для студ. геогр. фак. ун-тів. Київ : Вища школа, 1996. 231 с.
6. Положення про організацію та проведення практик студентів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Тернопіль : ТНПУ, 2017. 11 с.
7. Сюткін С. І. Карпатсько-Подільський маршрут далекої комплексної практики (методичні рекомендації для студентів географічних спеціальностей педагогічних інститутів та університетів). Суми: Медіа Інформ, 2007. 38 с.
8. Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: Навч. посібник. Одеса: Астропринт, 2005. 632 с.
9. Шищенко П. Г. Прикладная физическая география. Київ: Вища школа, 1988. 192 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань заборонено. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять камеральних етапів та проходження маршруту є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-4) усне опитування, завдання	20
Модуль 2 (теми 4-9) усне опитування, завдання	50
Модуль 3 (теми 10-11) усне опитування, заслуховування звіту	30

Вид підсумкового контролю – залік

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) робоча програма навчальної дисципліни;
- 2) тематика та зміст занять;
- 3) питання для самостійної роботи, поточного та підсумкового контролю;
- 4) електронне навчання в системі Moodle;
- 5) забезпечення дисципліни навчальними інформаційними джерелами, інструментами, обладнанням.